

چکیده

در چند سال اخیر، بانک‌های کشور حرکت خود را به سمت ارائه خدمات الکترونیکی یا به عبارت کلی‌تر بانکداری الکترونیکی آغاز نموده‌اند. یکی از بازرترین نموده‌های این حرکت، ارائه‌ی حدود ۱۴ میلیون کارت بانکی توسط شبکه بانکی کشور است. کارت بانکی علاوه بر این‌که می‌تواند وسیله مطمئن و راحتی برای حمل پول و دسترسی آسان به پول نقد در موقع نیاز باشد (از طریق ATM یا پایانه‌ی نصب شده در شعبه بانک)، می‌تواند به عنوان ابزار پرداخت الکترونیکی در نقطه فروش (POS) نیز مورد استفاده قرار گیرد. با توجه به این‌که تعداد و سرانه تراکنش‌های صورت گرفته بر روی دستگاه‌های POS فروشگاه‌ها بسیار کم است، بررسی عوامل تأثیرگذار بر استفاده از کارت در پایانه فروش (POS) از منظر مصرف‌کنندگان (طرف تقاضا) بسیار ضروری به نظر می‌رسد. در این مقاله براساس داده‌های پیمایشی جمع‌آوری شده از طریق پرسش‌نامه در میان مراجعه‌کنندگان بانک‌ها، با استفاده از یک مدل انتخاب لاجیت، بعضی از این عوامل شناسایی گردیده است. براساس نتایج به دست آمده، احتمال استفاده از POS در میان افراد جوان‌تر و دارای تحصیلات و درآمد بالاتر، بیشتر است. همچنین این احتمال برای مبالغ خرد، بالاتر است. منطقه خرید، امنیت حمل کارت، کیفیت دستگاه، سهولت کار با دستگاه و سرویس-دهی دستگاه‌ها از دیگر عوامل تأثیرگذار بر احتمال استفاده از کارت برای پرداخت در نقطه فروش (POS) است. همچنین براساس داده‌های جمع‌آوری شده، حدود ۷۰ درصد افراد تأثیر تبلیغات و اطلاع‌رسانی را در جذب تمایل افراد به استفاده از دستگاه‌های POS «زیاد» می‌دانند. بر اساس این آمار، فروشگاه‌های زنجیره‌ای، سوپرمارکت‌ها، پاساژها، مراکز یا مجتمع‌های فروش و پمپ بنزین‌ها به ترتیب از بیشترین میزان ارجحیت مشتریان برای نصب دستگاه‌های POS برخوردار هستند.

کلمات کلیدی: بانکداری الکترونیک، دستگاه POS، ابزار پرداخت، مدل لاجیت.